



ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Liberecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Lučany nad Nisou, okres Jablonec nad Nisou

468 71 Lučany nad Nisou 420

Identifikátor školy: 600 078 451

Termín konání komplexní inspekce: 21. – 24. května 2002

Čj.	083 136/02-5100
Signatura	kh3cv118

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Lučany nad Nisou 420, okres Jablonec nad Nisou (dále jen ZŠ) je zřízena jako organizační složka Obce Lučany nad Nisou na dobu neurčitou a Rozhodnutím MŠMT zařazena do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení se stanovenou kapacitou 180 žáků školy a 30 žáků školní družiny. Ve sledovaném období roku 2001 nebyly obě kapacity překročeny. Škola dosud neobdržela novou zřizovací listinu dle stávající legislativy o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. V době inspekce ji navštěvovalo 178 žáků (z toho tři cizinci) po jednom ročníku v devíti třídách na prvním a druhém stupni. Škola vykazuje sedm integrovaných žáků. Vyučuje se podle vzdělávacího programu Základní škola č.j.: 16 847/96-2 a jeho doplňků č.j.: 25 018/98-22. V rámci komplexní inspekce bylo ve škole realizováno dotazníkové šetření. Dotazníky byly zadány ve všech ročnících prvního a druhého stupně. Z aktuálního počtu 149 žáků v době inspekce se vrátilo 136 vyplněných tiskopisů.

Základní škola se nachází v příměstské obci nedaleko hlavní komunikace u stanice městské hromadné dopravy. Je rozmístěna do tří objektů. V hlavní budově se nachází druhý stupeň a vedení školy. První stupeň je rozdělen do dvou budov (cihlové a panelové). Jsou obklopeny zelení a vzdáleny od hlavní budovy asi sto metrů. Za příznivého počasí využívají žáci velkou přestávku k pobytu venku. V panelové stavbě sídlí první a druhá třída i školní družina. V přízemí jsou šatny a školní jídelna, kam se chodí stravovat celá škola i sousedící mateřská škola. V hlavní budově je kromě kmenových tříd, sborovny a ředitelny umístěna v přízemí jedna odborná učebna pro praktické činnosti (dílny), která svým vybavením didaktickou technikou slouží i výuce společenskovedních předmětů včetně dělených jazykových hodin. Dále se zde nacházejí šatny a školní cvičná kuchyňka prostorově propojená s kabinetem dějepisu, zeměpisu a přírodopisu. V cihlové budově je kromě učeben třetího až pátého ročníku malá sborovna a víceúčelová místnost včetně televize s videem. Společné školní prostory jsou zde velmi stísněné. Chodby všech objektů zdobí převážně výtvarné práce žáků, jejich úprava je estetická. Schází specializované odborné učebny. Počítačem je vybavena pouze ředitelna. Základní pomůcky, mapy i publikace v žákovské a učitelské knihovně jsou na běžné úrovni, menší výběr je pro první stupeň. Školní nábytek na druhém stupni je většinou renovovaný, postupně jsou vyměňovány židle. Přístavba školy, kde jsou plánovány prostory pro první stupeň i specializované učebny, byla opožděna. Stavba bude zahájena po ukončení tohoto školního roku. Škola nemá vlastní tělocvičnu, využívá místní sokolovnu, její pronájem financuje obec. Travnatá plocha před hlavní budovou je využívána jako školní hřiště, není však oplocena a nemá materiálně technické vybavení. Bezprostřední okolí budov prvního stupně nebylo příliš upraveno a nezohledňovalo bezpečnost žáků (stavební materiál nebyl vhodně uložen, některé díly pletivového plotu byly povaleny). Pro zajištění pitného režimu je v hlavní budově umístěn nápojový automat, někteří žáci využívají akce školní mléko, v jednom z objektů prvního stupně si mohou také koupit jiný balený nápoj nebo si přinášejí vlastní pití z domova.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Průběh a výsledky vzdělávání hodnotila ČŠI na základě hospitací na prvním stupni, v hodinách českého a anglického jazyka, dějepisu, občanské výchovy, matematiky, fyziky, přírodopisu a zeměpisu na druhém stupni. Dále byla sledována a hodnocena činnost školní družiny a oblast výchovného poradenství. Součástí hodnocení je posouzení materiálních, prostorových, psychohygienických a personálních podmínek výuky. Zároveň s komplexní

inspekci proběhly ve škole dvě tematické inspekce - Ochrana člověka za mimořádných situací a Výchova k lidským právům a toleranci.

První stupeň ZŠ

V rámci inspekční činnosti byla sledována výuka českého jazyka, matematiky, prvouky, přírodovědy a praktických činností.

Výuka ve všech ročnících prvního stupně probíhá podle zvoleného vzdělávacího programu Základní škola. Týdenní hodinová dotace je v souladu s učebním plánem. Při sestavování tematických plánů některé vyučující upřednostňují obsah učebnic na úkor učebních osnov. Kontrolou žákovských prací, třídních knih a hospitacemi bylo zjištěno, že v probíraném učivu nedochází k obsahové duplicitě a je zajištěna kontinuita mezi ročníky. Příprava jednotlivých hospitovaných hodin měla rozdílnou úroveň. Vyučující nejsou zákonnými zástupci plně informováni o dětech se specifickými poruchami učení a chování a o dětech šetřených v pedagogicko-psychologické poradně. Jim známé individuální potřeby žáků zohledňují.

Z pěti učitelek, které výuku na prvním stupni zajišťují, pouze jedna splňuje požadované podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, jedna má kvalifikaci pro výuku na druhém stupni, dvě mají vysokoškolské vzdělání se zaměřením na pedagogiku popř. i psychologii, další učitelka je absolventkou střední pedagogické školy.

Obě dvě budovy, kde jsou umístěny třídy prvního stupně, nejsou stavebně uzpůsobeny pro potřeby základní školy. Výuka první a druhé třídy probíhala v esteticky upravených prostorných učebnách (původně architektonicky řešeny pro třídu mateřské školy) účelně vybavených novým nábytkem. Prostory druhé třídy jsou využívány i pro činnost školní družiny. V dalším objektu jsou třídy třetího, čtvrtého a pátého ročníku zařízeny starým nábytkem, jejich prostředí je málo podnětné. Veškeré prostory jsou udržovány v čistotě a pořádku. Školní sbírka pro první stupeň je zastaralá, ve výuce lze využívat pouze část pomůcek. Vybavení učebnicemi a pracovními sešity vyhovuje potřebám školy.

Členění hodin odpovídalo psychohygienickým zásadám, učitelky zařazovaly dle možností relaxační chvílky. V první třídě využívaly k sezení míče a polštářky a ve druhé koberec, což celkově přispívalo ke zvyšování efektivity vyučování. Sestavený rozvrh hodin respektuje didaktické zásady a psychohygienické potřeby žáků.

Struktura většiny sledovaných hodin byla promyšlená, odpovídala výukovým cílům a věku žáků. Hodiny měly stanovený cíl a obsah, byl v nich patrný individuální přístup učitelek k žákům. Řada z nich se vyznačovala promyšlenou organizací, množstvím připravených činností a zpravidla i funkční zpětnou vazbou. V průběhu výuky učitelky vhodně využívaly mezipředmětových vztahů a vlastních znalostí a zkušeností žáků. Celkově byla úroveň zhlédnutých hodin z hlediska organizace, použitých forem a metod výuky a efektivity vyučovacího procesu kvalitativně odlišná. Jejich hodnocení ČŠI se pohybovalo od vynikajících až po pouze vyhovující. Ve dvou hospitovaných hodinách převažoval spíše konzervativní přístup, spočívající především v dominantní roli vyučujících s minimem aktivní tvořivé práce žáků. Výraznou převahu pozitiv a efektivitu vykazovaly hodiny českého jazyka v první a druhé třídě, matematiky a přírodovědy ve čtvrté třídě a prvouky v první třídě, ve kterých učitelky střídaly různé formy práce a dbaly na vyvozování vztahů a souvislostí.

Intenzita úvodní i průběžné motivace byla ve sledovaných hodinách rozdílná, závisela na volbě a efektivním uplatnění didaktických metod, schopnosti zaujmout daným tématem i na komunikativních dovednostech vyučujících. Během vyučování byli v části zhlédnutých hodin žáci motivováni hrou, odměnou za úspěch v soutěži, pochvalou nebo oceněním výsledků práce. Hodnocení žáků bylo pozitivní a přiměřené, učitelky při nich respektovaly individuální dispozice dětí, oceňovaly jejich zájem a snahu. V závěru většiny hodin provedly shrnutí

a zhodnocení. Většinu hodin charakterizovaly velmi pěkné vzájemné vztahy, vstřícný a přátelský způsob komunikace se žáky, založený na vzájemné důvěře a přirozené autoritě vyučujících. Žáci se chovali slušně a ukázněně.

Výuka sledovaných předmětů na prvním stupni měla i přes uvedené kvalitativní rozdíly celkově velmi dobrou úroveň.

Druhý stupeň ZŠ

Jazyky – český a anglický jazyk

V obou předmětech obsah učiva v době inspekce korespondoval s tematickými plány a učebními osnovami. Na základě udělení výjimky referátem školství Okresního úřadu v Jablonci nad Nisou je z personálních důvodů cizí jazyk vyučován v šestém a devátém ročníku ve snížené dotaci (dvě hodiny týdně), u obou ročníků tak došlo k navýšení v českém jazyce o jednu hodinu týdně.

Učitelé připravují vyučovací hodiny v návaznosti na předcházející látku, stanovené výukové cíle jsou přiměřené, ne vždy s nimi byli žáci průkazně seznamováni. Vyučující s tematickými plány pracují. V anglickém jazyce jsou plány pro čtvrtý a pátý ročník sestaveny pouze na základě výčtu lekcí. Rozpracovaný obsah literárního učiva je určován tematickými celky z učebnice, žánrové pojetí není zdůrazněno.

Celkem bylo hospitováno osm hodin (v českém jazyce dvě mluvnické a dvě literární hodiny, anglický jazyk byl sledován v jedné hodině na prvním stupni, ve třech na druhém stupni). Výuka českého jazyka je zajišťována jedním vyučujícím s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Výuku angličtiny vede na obou stupních jedna vyučující pouze s pedagogickou způsobilostí (jazykový rekvalifikační kurz), zajišťuje i volitelný předmět anglické konverzace. Vzhledem k velikosti školy nejsou ustaveny předmětové komise. V jazykové výuce se používají učebnice, které tvoří na sebe navazující jednotné řady. Velmi často pracovali žáci s doplňujícími a rozšiřujícími materiály, názornými pomůckami, využívali odborné jazykové příručky i audio nahrávky rodilých mluvčích, prezentovali své referáty z četby. Kontrolní slohové práce nejsou výstupem k průběžně procvičovaným slohovým útvarům v sešitech žáků. Vedení jejich písemností je pedagogy kontrolováno nepravidelně. Absence žákovských oprav, zejména v domácích úkolech, jim neumožňuje zpětnou vazbu při upevňování učiva. V literární výuce nejsou zavedeny sešity vůbec. V podkladech pro klasifikaci i žákovských knížkách bylo zaznamenáno dost známek z písemného i ústního prověřování.

Hodiny probíhaly v kmenových třídách, při dělených hodinách v učebně dílen. Zejména hodiny českého jazyka měly promyšlenou stavbu, organizaci i obsahovou náplň. Systém kladení problémových otázek posunoval chápání žáků z roviny konkrétní do abstraktní. Diferenciace učiva však nebyla zřejmá. Plánované opakování a shrnutí učiva, někdy i hodnocení v závěru hodin většinou již zasahovalo do přestávky.

Výuka anglického jazyka byla vedena z velké části v tomto jazyce, rozvoj jazykových schopností žáků byl realizován v simultánních rozhovorech. Zařazená párová a skupinová práce podněcovaly žáky k aktivní účasti při plnění zadaných úkolů. Ve čtvrtém ročníku byly zařazovány relaxační chvílky. Všechny sledované hodiny se vyznačovaly využíváním různých metod a forem práce. Žáci byli vhodně motivováni aktualizací i průběžným pozitivním hodnocením. Při prezentaci konkrétní látky učitelé připomínali mezipředmětové souvislosti, navazovali na životní zkušenosti žáků. K podpoře názornosti vhodně používali k strukturovanému záznamu tabule, převážně však žáky nemotivovali k zápisu.

Žáci respektovali dohodnutá pravidla, ve třídách panovala pohoda a pracovní atmosféra. Verbální i neverbální projevy vyučujících byly kultivované, vstřícné, vyjadřování spisovně,

věcné a srozumitelné. Ve všech sledovaných hodinách byl dán žákům prostor k prezentaci vlastního názoru. Zejména v hodinách českého jazyka byly jejich verbální formulace, někdy velmi spontánní, zdokonalovány a upřesňovány cílenými otázkami vyučujícího, ten kladl důraz i na spisovnost žakovských odpovědí.

Kvalita výuky českého a anglického jazyka byla hodnocena celkově jako velmi dobrá.

Dějepis

Výuka předmětu byla sledována ve dvou hodinách u dvou plně kvalifikovaných pedagogů. Časová dotace je v souladu s učebním plánem. Rozpracování učiva, jak bylo prezentováno v předloženém časově tematickém rozvržení látky a jak bylo zjištěno kontrolou již probrané látky v třídních knihách a ověřeno v reálné výuce, odpovídá učebním osnovám. Mírné zpoždění oproti plánu bylo zaznamenáno v sedmém ročníku. V loňském školním roce v předmětu dějepis v devátém ročníku nebyl zcela probrán tematický celek Československo a svět ve druhé polovině 20. století. V letošním roce dle záznamů v třídní knize i vzhledem k dlouhodobé absenci vyučující, která vyučuje dějepis pouze v devátém ročníku, není opět dobrý předpoklad dobrat plánovanou látku výše zmiňovaného tematického celku. Ve sledovaných hodinách byly deklarované výukové cíle přiměřené aktuálnímu stavu tříd, učivo navazovalo na předcházející.

Hospitace probíhaly jednak v kmenové třídě, vzhledem k realizaci video programu shrnující látku minulých hodin i v učebně dílen. Žáci pracovali se staršími i novějšími atlasy, své poznatky frontálně ověřovali na závěsné mapě. Vyučující měli připravený doplňkový materiál. Učebnice sloužila k základní orientaci v problematice, možnost diferencovat výuku zůstala nevyužita. Obě hodiny měly jasnou a přehlednou organizaci, použité metody a formy práce k plnění výukového cíle byly však rozdílné. Párovou prací založenou na kooperaci, vystřídala činnost na uvolnění, problémové otázky kladené vyučujícím přispívaly k aktivnímu učení žáků. Hodina vedená frontálním způsobem bez dialogu a zpětné vazby, i když ozvláštňená video ukázkou či zařazováním prvků samostatné práce, nevedla žáky systematicky k ověřování a upevňování znalostí.

Oba vyučující aktualizovali učivo, připomínali mezipředmětové souvislosti. Schopnost formulovat pojmy s porozuměním potvrdili žáci v závěrečném opakování v hodině vedené na základě kooperace a rozvíjení komunikativních dovedností. Učivo bylo prezentováno věcně správně. K podpoře názornosti výuky využívali učitelé strukturované zápisy na tabuli. Žakovské záznamy v sešitech jsou kontrolovány jen zřídka.

Žáci respektovali dohodnutá pravidla pro práci a komunikaci, v jedné ze sledovaných hodin bylo samostatné a aktivní plnění úkolů žáky výsledkem použitých variabilních metod práce. Verbální projevy vyučujících byly spisovné a srozumitelné, při frontální výuce byl prostor pro diskusi minimální.

Sledovanou výuku dějepisu hodnotí ČŠI v jedné hodině jako velmi dobrou, ve druhé jako průměrnou, celkově je vzhledem k zjištěným nedostatkům v oblasti plánování výuka hodnocena jako průměrná.

Občanská výchova

V současné době není v pedagogickém sboru školy vyučující s odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilostí k výuce občanské výchovy. Výuku tohoto předmětu zajišťují tři učitelé pouze s pedagogickou způsobilostí. Každý si samostatně zpracovává tematické plány, osnovy předmětu jsou respektovány. Hospitace byly uskutečněny ve třech třídách u všech učitelů.

Dvě sledované hodiny byly učiteli pečlivě připravené. Podnětná a zajímavá témata (vztahy mezi lidmi, tolerance, co je v životě nejdůležitější), interaktivní metody (modelové situace, hraní rolí, skupinová a samostatná práce), přesné zadání i efektivní zpětná vazba výrazně ovlivnily motivaci a aktivizaci žáků. Vhodně byla využita problémová výuka (hledání odpovědi na stanovené otázky, varianty řešení, příčiny, souvislosti, důraz na pochopení a zdůvodnění), práce s textem, mezipředmětové vztahy i prvky prosociální a multikulturní výchovy. Originálním prvkem bylo zašifrování odpovědi na otázku jako úkol pro další skupinu. Vynikající úroveň dosáhla v jedné ze sledovaných hodin práce s aktualitou (vysvětlení, argumentace, odpovědi na dotazy, vyjadřovací schopnosti, vystupování před skupinou). Žáci tyto metody běžně používali a respektovali stanovená pravidla (právo na názor, právo říci NE). Dílčí nedostatky byly shledány v malé aktivizaci skupiny pasivních žáků a nízké frekvenci podkladů pro klasifikaci v žákovských knížkách. Atmosféra těchto hodin byla pracovní, komunikativní, učitelé byli se žáky v kontaktu, jejich způsob jednání se žáky byl kultivovaný. Nechyběl vtip, úsměv, ale i snaha o vzájemnou reflexi pocitů (pocity cizinců mezi námi – žáci ve třídě).

V ostrém kontrastu se ocitla jedna hodina, která byla vyučujícím vedena konfrontačním způsobem. Užité autoritativní až agresivní metody výuky, nudný stereotypní výklad včetně řady věcných chyb i nevhodná komunikace se žáky byly zcela nevyhovující. Tyto zásadní nedostatky vyžadují okamžité řešení.

Kvalita výuky občanské výchovy měla celkově velmi dobrou úroveň až na jednu sledovanou hodinu obsahující zásadní nedostatky.

Přírodovědné předměty – matematika, fyzika, přírodopis, zeměpis

Práce v hodinách se řídí tematickými plány, jejich obsah koresponduje s platnými osnovami. Návaznost mezi ročníky je zajištěna. V osmé třídě zaznamenala inspekce ve výuce matematiky určitý časový i obsahový deficit.

Obě učitelky matematiky mají pedagogickou způsobilost, ale pouze jedna z nich i způsobilost odbornou. Výuka fyziky a zeměpisu je zajištěna dvěma vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí, přírodopis je vyučován pouze s pedagogickou způsobilostí.

Výuka probíhala v prostorných kmenových třídách, odborné učebny pro sledované předměty ve škole nejsou. Interiér tříd je zejména ve vyšších ročnících málo podnětný. Žákovský nábytek je standardní, ergonomické požadavky na výšku židlí nejsou důsledně zohledněny. Vybavení pomůckami je pro matematiku a přírodopis vyhovující, při výuce byly využívány v postačující míře. V zeměpisu nejsou k dispozici některé aktuální mapy (geografické, politické). Rovněž vybavení pro fyziku je pro řadu témat zastaralé a vyžaduje urychlenou obměnu či doplnění. Pro všechny předměty mají žáci vhodné učebnice. Didaktickou techniku je nutno přinášet z kabinetů, což omezuje její uplatnění. Využití závisí na přístupu jednotlivých učitelů a probírané látce. Bylo zaznamenáno její účelné používání, ale i citelná absence. Vlastní výchovně-vzdělávací proces byl sledován celkem v jedenácti hodinách u tří učitelů. Kvalita jejich bezprostřední přípravy byla rozdílná, úroveň od velmi dobré až po nevyhovující (zejména ve volbě pomůcek, metod a forem ve vztahu k probírané látce a aktuálnímu stavu tříd).

Velmi dobrou úroveň měly sledované hodiny fyziky a některé hodiny matematiky, ostatní byly pouze vyhovující. Sledovaná výuka zeměpisu a přírodopisu s výjimkou hospitace přírodopisu v devátém ročníku byla nevyhovující.

Lépe hodnocené hodiny se vyznačovaly návazností na předchozí látku, logickou stavbou, využitím didaktické techniky, vhodnými metodami motivování a aktivizování žáků. Při zkoušení (ústním nebo písemném) bylo pamatováno nejen na znalost faktů, ale i na pochopení

jejich příčin a důsledků. Učitelé účelně pracovali s chybou, žákům byla poskytována zpětná vazba o úrovni jejich znalostí a dovedností. Nižší pozornost věnovali vyučující svému slovnímu a grafickému projevu. Výrazným nedostatkem ostatních hospitovaných hodin byl nepřiměřeně hlasitý i svým stereotypem unavující projev učitelů, zejména ve výuce zeměpisu. V matematice v osmé třídě vyučující pracovala převážně sama, zapojovat se dařilo jen několik nejlepších žáků, ostatní pasivně čekali na hotové výsledky na tabuli. Výkladové části hodin byly nepřiměřeně dlouhé na úkor samostatné práce žáků. Nebyly vytvářeny podmínky pro aktivní a diferencované vyučování, tempo se řídilo podle nejslabšího. Značným problémem se jeví nedostatečné zvládnutí předchozí látky, dokonce i základních matematických operací (sčítání a odčítání). Kladem byl logický výklad s využitím didaktické techniky.

Příkladem zásadního nedostatku v komunikaci učitel – žák byly sledované hodiny zeměpisu a téměř všechny přírodopisné. Přirozený projev žáků byl omezován neustálým mentorováním. Při zkoušení byly vyžadovány jen faktografické znalosti, učitel nevhodně zasahoval do samostatného projevu zkoušeného žáka, napovídal nebo si na otázky odpovídal sám. Zbytek třídy nebyl nijak aktivizován. Klasifikace nebyla učitelem zdůvodněna. Vhodné názorné pomůcky byly použity pouze v jedné hodině přírodopisu, naopak v zeměpise bylo pracováno s již neaktuálními mapami.

Nejčastější formou předávání nových poznatků bylo žáky hlasitě předčítání z učebnice bez učitelova vysvětlení či doplňujícího komentáře. Následoval rozsáhlý zápis na tabuli k opisování. Poznámky v sešitech žáků nebyly důsledně kontrolovány. Učitel nevytvořil ani v jedné ze sledovaných hodin prostor pro samostatné učení žáků. Motivační pobídky (např. využití životních zkušeností žáků) inspekce nezaznamenala. Zpětnovazební ověřování pochopení nové látky nebylo prováděno, shrnutí vždy provedl pouze učitel sám.

Celkově jsou podmínky a úroveň výuky matematiky a fyziky průměrné, úroveň výuky přírodopisu (šestý až osmý ročník) a zeměpisu je nevyhovující a vyžaduje okamžité řešení.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Plánování učiva vycházelo z návaznosti na látku předcházejících ročníků, příprava na výuku byla zřejmá. Problematicky se jeví výuka občanské výchovy v sedmém ročníku, zeměpisu a přírodopisu šestého až osmého ročníku jak z pohledu osobnostního přístupu učitele k žákům, tak z hlediska kvality vyučování.

Materiální zajištění vyučovacích jednotek bylo vcelku vyhovující, prostorové možnosti prvního a druhého stupně jsou rozdílné, citelně chybí odborné učebny s příslušnou vybaveností. Didaktická technika byla využívána zřídka. Střídání činností, skupinová i párová práce dynamizovaly výuku v mnoha sledovaných hodinách. Zejména na prvním stupni byly respektovány individuální dispozice žáků. Diferenciace učiva nebyla pozorována.

Organizace hodin byla převážně účelná, měla stanovená jasná pravidla, která žáci respektovali. Na druhém stupni se zpravidla nedaří dodržovat zásadu společného shrnutí učiva v závěru vyučovacích jednotek. Obměny metod a forem práce byly pozorovány zejména ve společenskovědních předmětech, ve většině sledovaných hodin přírodovědného charakteru přetrvával frontální způsob výuky.

Komunikativní dovednosti byly rozvíjeny adekvátně k používaným formám a metodám práce. Téměř všichni vyučující se pozitivně podíleli na přátelském ovzduší ve sledovaných hodinách.

Charakteristika školní družiny

V jednom oddělení družiny je zapsáno 25 žáků prvního až třetího ročníku. Funguje ranní a odpolední družina, její provoz je od 6:30 do 7:45 a od 11:50 do 16:15 hodin. O prázdninách se naplněnost družiny pohybuje do deseti žáků. Stravování je zajištěno ve školní jídelně v objektu, kde sídlí první a druhá třída i školní družina.

Podmínky výchovně-vzdělávací činnosti

Ve školní družině pracuje jedna plně kvalifikovaná vychovatelka. Osobní zájem vychovatelky o výtvarnou výchovu se odráží v pracích žáků, které zdobí zároveň místnost družiny i druhé třídy. Vyčleněný prostor pro družinu je propojen s učebnou první třídy koženkovými dveřmi harmonikového typu. Třídy jsou světlé a dobře větratelné. Prostředí je čisté a upravené. Úložné prostory ve skříňkách nejsou velké. Je dbáno na dodržování pořádku. Koberec umístěný mezi učebnami vlastně vymezuje teritorium družiny. Žáci využívají k činnostem pár pracovních stolků se židlemi, vychovatelka má svůj pracovní stůl. Družina je vybavena televizí s videem, počítačem na hry, dětskými časopisy i beletrií. Výběr hraček a společenských her není příliš bohatý, je doplňován podle finančních možností školy. Družina využívá k pobytu venku přilehlou školní zahradu, žáci chodí také na hřiště před hlavní budovu školy nebo na procházky do blízkého lesa. Pitný režim je zajištěn.

Organizace a průběh výchovně-vzdělávací činnosti

Výchovně-vzdělávací činnost ve školní družině byla hospitována dvakrát, jednou při ranních činnostech a jednou odpoledne. Zvolené formy a metody – společenské hry, konstruktivní hry se stavebnicí Lego, výtvarné činnosti dle názoru i didaktické hry – odpovídaly požadavkům na činnost ve školní družině. Mezi vychovatelkou a žáky vládla přirozená a bezprostřední komunikace, byly zohledňovány jejich individuální potřeby. Nedodržování některých dohodnutých pravidel bylo způsobeno ne zcela jasnými organizačními pokyny.

Hodnocení organizace a průběhu výchovně-vzdělávací činnosti

Obsah, organizace, metody a formy zhlédnuté výchovně-vzdělávací činnosti odpovídaly specifčnosti školní družiny, byly hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Ředitel školy je ve své funkci prvním rokem a v současné době je jeho **prioritou** zahájení přístavby ke stávající hlavní budově, kde bude kompletně první stupeň, odborné učebny i nové prostory pro vedení školy a pedagogický sbor. Rekonstrukcí bude možno uskutečnit nejen další plánované záměry školy jak v oblasti výchovně-vzdělávací, tak v zájmové školní i mimoškolní činnosti, ale i reagovat na požadavky rodičů, kteří nejsou z 57 % spokojeni s materiálními podmínkami školy (77 rodičů hodnotilo tuto oblast jako podprůměrnou). Koncepční záměry má ředitel školy zpracovány ve výše zmiňovaných oblastech včetně materiální (písemně zpracovaný záměr přístavby) do roku 2004. Roční plán práce 2001/2002 opět zahrnuje i některé koncepční záměry, v hlavních úkolech rámcově předjímá další podrobněji zpracovaný plán hlavních akcí na školní rok 2001/2002, který je již adresný. Program činnosti školní družiny je vychovatelkou písemně zpracován formou ročního plánu na školní rok 2001/2002. Jsou zde pravidelně střídány činnosti odpočinkové, rekreační

a zájmové. V plánu je zohledňována i příprava na vyučování. Činnost družiny je zmiňována minulým vedením ve výroční zprávě školy.

Vzhledem k velikosti školy nejsou ustaveny předmětové komise či metodická sdružení. Vyučující zpracovávají tematické plány s časovým rozvržením učiva. Jako povinně volitelné předměty jsou zařazeny technické kreslení, domácnost a konverzace v anglickém jazyce. Vzhledem k tomu, že škola má k dispozici pouze jedinou vyučující anglického jazyka, nemůže být výuka angličtiny at' už formou nepovinného předmětu, či zájmového útvaru nabídnuta prvnímú stupni. Tuto skutečnost připomínkovali rodiče žáků prvního stupně ve 23 %. Rozpracovaný učební plán pro školní rok 2001/2002 odpovídá zvolenému vzdělávacímu programu - Základní škola - kromě udělené výše zmiňované výjimky ve výuce cizího jazyka. Škola nabízí jako nepovinné předměty sborový zpěv, užité výtvarné činnosti, pohybové a sportovní aktivity. Pro sedm integrovaných žáků (dva na prvním a pět na druhém stupni) jsou zpracovány individuální plány. Pololetně je u nich zaznamenáván posun situace.

Ředitel zná dobře konkrétní podmínky ve škole, plánuje reálně, na rekonstrukci se připravuje již od svého nástupu do funkce. ČŠI hodnotí oblast plánování jako velmi dobrou.

Organizování

Ke kontrole bylo předloženo ředitelem školy jmenování do funkce vydané ČR - Okresním úřadem Jablonec nad Nisou. Zaměstnavatel vede v organizační složce personální dokumentaci zaměstnanců školy. Ředitel ZŠ zakládá osobní materiály zaměstnanců v kopiích (pracovní smlouvy, platové výměry) a v originálech (hmotné odpovědnosti, pracovní náplně a materiály BOZP). Přestávky v práci jsou stanoveny všem pracovníkům. Je vedena evidence pracovní doby zaměstnanců, což je v souladu s platnou právní normou. V době kontroly byly shledány v období školního roku 2001/2002 některé formální i věcné nedostatky v katalogových listech žáků. V průběhu inspekce byly z větší části odstraněny.

Ředitel školy má jasnou představu o její organizaci a snaží se ji postupně realizovat. Současná organizační struktura však neumožňuje bezproblémové operativní řízení školy. Přestože se jedná o úplnou základní školu, navíc rozmístěnou v několika nesusouedících objektech, má ředitel jednoho zástupce, jehož kompetence jsou omezeny na oblast družiny, výchovné poradenství a provozní zaměstnance. V současné době vykonává ředitel i funkci školníka a v blízké budoucnosti jej čeká rozsáhlá přístavba.

I přes krátké funkční období vypracoval již řadu dokumentů upravujících organizaci výchovně-vzdělávací činnosti školy, ucelený organizační řád však ještě vypracován není. Poradními orgány ředitele jsou pedagogická rada, výchovný poradce, metodik environmentální výchovy a metodik prevence. Porady vedení jsou jedenkrát měsíčně. Je při nich kontrolováno plnění týdenních plánů a projednán plán na další měsíc. Zápis však prováděn není. Provozní porady s učiteli jsou svolávány dvakrát měsíčně, zápisy byly inspekci předloženy. Kromě toho jsou učitelé průběžně informováni pomocí nástěnek ve sborovnách prvního a druhého stupně. Pravidelně pětkrát ročně je svolávána pedagogická rada, zápisy obsahují relevantní informace.

Organizace vyučování odpovídá obecně závazným právním předpisům. Škola je dostatečně zajištěna před vniknutím cizích osob do objektů. Rovněž je řádně zajištěna ochrana osobních dat žáků i zaměstnanců školy.

Informace rodičům jsou podávány zejména pomocí notýsků a žakovských knížek. Jejich namátkovou kontrolou byly zjištěny na druhém stupni nedostatky v kompletnosti klasifikace včetně některých bezobsažných zápisů zkoušené látky. Pravidelně jsou svolávány schůzky s rodiči, v případě nutnosti jsou zváni do školy. V 97 % vnímají rodiče informovanost ze strany školy jako velmi dobrou.

Organizace a rozsah provozu družiny odpovídá potřebám žáků. Vnitřní řád družiny navazuje na vnitřní řád základní školy, který je kvalitně zpracovaný. Rodiče s nimi byli seznámeni na třídních schůzkách. Povinná dokumentace družiny je vedena na předepsaných tiskopisech. Týdenní plán má vychovatelka k dispozici ve sborovně první a druhé třídy. Úzce spolupracuje s vedením školy a třídními učitelkami. Kontinuitu se základní školou zajišťuje zástupkyně ředitele a každodenní kontakt s učitelkami ve společných prostorách učeben a družiny. O práci a potřebách školy je veřejnost dostatečně informována v průběhu celého roku (účast ředitele na jednání zastupitelstva obce, dny otevřených dveří, veřejná nástěnka v obci). Práci svých žáků škola prezentuje prostřednictvím pravidelných akcí (výstavami výtvarných prací žáků, vystoupeními pěveckého sboru apod.)

Ředitel školy je ve své funkci teprve krátce a hledá nejvhodnější formy a metody organizování chodu školy. Jeho jasná koncepční představa o směřování školy dává dobrý předpoklad k řízení v této oblasti. ČŠI hodnotí úroveň organizování jako průměrnou.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel školy po dobu téměř ročního působení mapuje nejvhodnější postupy v oblasti vedení a motivování svých zaměstnanců, přihlíží k individualitě každého z nich. Dává prostor rozvoji jejich aktivit, pokud mohou být efektivně využity ve výchovně-vzdělávacím procesu. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků vychází z aktuální nabídky Střediska služeb školám v Jablonci nad Nisou, popřípadě Pedagogického centra v Liberci a z výše poskytnutých finančních prostředků. Na školní rok 2001/2002 jsou ředitelem školy stanovena kritéria pro stanovení výše nenárokových složek platu (osobních příplatků a mimořádných odměn). Každý zaměstnanec školy byl s nimi prokazatelně seznámen. Přiznaná výše osobního příplatku je řádně zdůvodněna. Osobní příplatky obměňuje ředitel školy dvakrát ročně. Odměny se udělují za jednorázové úkoly celoškolského nebo regionálního charakteru. Systém hodnocení práce vychovatelky družiny je součástí systému základní školy.

Ve škole vyučuje celkem 12 pedagogických pracovníků včetně ředitele školy. Ve školní družině působí jedna kvalifikovaná vychovatelka. Na prvním stupni je podmínka odborné a pedagogické způsobilosti naplněna minimálně (pouze jedna vyučující z pěti je plně kvalifikovaná). Ze sedmi pedagogů na druhém stupni jsou tři muži. Jedna učitelka - důchodkyně má částečný úvazek. Většina z nich splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro předměty, které učí. Do svých úvazků však mají zahrnuty i ty předměty, které vyučují pouze s pedagogickou způsobilostí. Jedná se především o občanskou, rodinnou, výtvarnou výchovu, přírodopis a cizí jazyk. Celkem bylo hospitováno 34 hodiny na prvním i druhém stupni u deseti vyučujících. Z toho bylo zhlédnuto na prvním stupni 11 hodin a na druhém 23 hodin. Na prvním stupni byly s úplnou odbornou a pedagogickou způsobilostí vyučovány pouze dvě hodiny, což činí 18 % zhlédnuté výuky, devět hospitovaných hodin bylo vyučováno nekvalifikovaně, to sice představuje 82 %, ale tato skutečnost kvalitu výuky podstatně neovlivnila. Na druhém stupni bylo s úplnou odbornou a pedagogickou způsobilostí navštíveno 11 hodin, což činí 48 %, 12 hodin bylo vyučováno pouze s pedagogickou způsobilostí, a to je 52 %. Z celkového počtu sledovaných hodin bylo 38 % odučeno s úplnou odbornou a pedagogickou způsobilostí, 27 % nekvalifikovaně a 35 % pouze s pedagogickou způsobilostí. Systém pomoci začínajícím a nekvalifikovaným vyučujícím není propracován. Prvky sebehodnocení školy jsou zaznamenány ve výroční zprávě za školní rok 2000/2001. Současný ředitel promýšlí další evaluační možnosti školy.

Personální podmínky jsou obdobné tomuto typu menších škol, motivace ke zvyšování kvalifikace či odbornému růstu v pedagogickém sboru není ještě vedením školy konkrétně propracována. Oblast vedení a motivování pracovníků je hodnocena jako průměrná.

Kontrolní mechanismy

Vzhledem k velikosti školy vychází kontrolní činnost vedení z úzkého kontaktu s pedagogy při každodenním setkávání v hlavní budově školy i v dalších objektech prvního stupně. Systém vnitřní kontroly je vytvořen nepříliš vyváženým dělením kompetencí mezi ředitele školy a jeho zástupce. Plán kontrolní činnosti je zachycen formou úkolů v zápisech z pedagogických rad, adresně jsou obsaženy v týdenních plánech. Systémově není kontrola zpracována. Přehled hospitací měl ředitel k dispozici, jejich plán je koncipován čtvrtletně. Kontroly třídních knih potvrdily dostatečnou četnost hospitačních návštěv u všech pedagogů školy. Několikrát byla hospitována výchovně-vzdělávací práce v družině. Výstupy z hospitační činnosti jsou vedeny na vlastních hospitačních záznamech. Inspekce se zúčastnila pohospitačního rozhovoru ředitele školy s vyučujícím. Byl veden taktně, ale z rozboru nevypluly uložené úkoly a opatření k nápravě. Vedení školy podcenilo analýzu výsledků kontrol a neřešilo závažné nedostatky zjištěné inspekcí v kvalitě výuky a komunikaci se žáky u jednoho z vyučujících. Na problematické vztahy mezi konkrétním učitelem a žáky upozorňovali rodiče jednoho ročníku ve 33 % odevzdaných dotazníků na druhém stupni. Vedení školy zatím neiniciovalo žádné nástroje pro sledování a hodnocení úrovně výsledků učení žáků.

Hodnocení v oblasti kontrolních mechanismů je vzhledem k nízké propracovanosti i funkčnosti celého systému pouze vyhovující.

Hodnocení podmínek vzdělávání

ČŠI hodnotí koncepční záměry školy jako velmi dobré. Organizace chodu školy má průměrnou úroveň. Vedení a motivování pracovníků je také průměrné. Kontrolní mechanismy jsou hodnoceny jako pouze vyhovující.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Kontrolovaným obdobím byl kalendářní rok 2001

Je možné konstatovat, že závazný ukazatel ve mzdové oblasti nebyl překročen. Organizace čerpala mzdové prostředky přidělené zaměstnavatelem z limitu rozpočtu pro ZŠ a školní družinu. Čerpání probíhalo plynule a rovnoměrně. Platové výměry zaměstnanců obsahovaly nadtarifní složky platu, které byly v souladu s platnými předpisy. Zaúčtování nebylo kontrolováno vzhledem k tomu, že organizace není samostatnou účetní jednotkou a zpracování mezd zajišťuje ČR - Okresní úřad Jablonec nad Nisou – referát školství.

Při kontrole fondu kulturních a sociálních potřeb (dále jen FKSP) byly předloženy zásady o hospodaření s prostředky FKSP dle platné vyhlášky a sestavený rozpočet na rok 2001. Finanční prostředky byly použity na občerstvení při kulturních akcích, stravování, rekreace a dary. Od zaměstnavatele dostávala organizace jejich průběžné čerpání.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

V kontrolovaném období byly čerpány přidělené účelové prostředky na další vzdělávání pedagogických pracovníků v souladu s platným pokynem MŠMT na vzdělávací akreditované

akce, učebnice a cestovné. Nebylo zjištěno ne hospodárné vynakládání státní dotace.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly použity v souladu s účelem jejich poskytnutí. Závazné ukazatele rozpočtu nebyly překročeny.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

„Ochrana člověka za mimořádných situací“

Tematická inspekce byla zaměřena na realizaci pokynu MŠMT č.j.: 34 776/98-22 k začlenění tematiky ochrany člověka za mimořádných situací do vzdělávacích programů. Tematika výše uvedeného pokynu je zařazena do vzdělávacího programu školy a do obsahu učiva stanovených předmětů na prvním i druhém stupni školy. Se zaměstnanci je probírána na poradách, se žáky v průběhu školního roku v rámci výuky. V ročním plánu práce školy není oblast ochrany člověka za mimořádných situací začleněna, dílčí úkoly jsou zčásti uvedeny v měsíčních plánech.

V tematických plánech je sledovaná problematika zařazena již na prvním stupni ve vybraných předmětech, v pátém ročníku je zpracován i samostatný návrh tematiky k výuce civilní ochrany. Na druhém stupni školy je ochrana člověka za mimořádných situací heslovitě uvedena hlavně v tematických plánech chemie, zčásti fyziky a tělesné výchovy. Dle zápisů v třídních knihách byla probírána rovněž v občanské výchově. K výuce je využívána metodická příručka MŠMT ČR „Ochrana člověka za mimořádných situací“, příručka „Pro případ ohrožení“ vydaná pro obyvatele HZS ČR, příručka „Jak se chovat v situacích ohrožení“ vydaná k sérii nástěnných obrazů postihujících danou problematiku a instruktážní videokazety. Pro názornost výuky používají vyučující vhodné učební pomůcky a obrazový materiál, při praktických cvičeních se žáky i ochranné masky ze skladu CO, cvičný zdravotnický materiál a další prostředky. Na chodbách školních budov jsou vyvěšeny názorné nástěnné obrazy postihující ochranu člověka za mimořádných situací.

Praktické procvičování a ověřování získaných znalostí probíhá v rámci výuky vybraných předmětů. Vlastní testy pro žáky škola nemá zpracovány. Praktický nácvik evakuace proběhl jednotlivě ve všech objektech školy. O uskutečnění byl učiněn zápis do třídních knih a požární knihy.

Výroční zpráva školy za školní rok 2000/2001 neobsahuje informace o použití prostředků na další vzdělávání pedagogických pracovníků, je zpracován samostatný přehled o účasti pedagogických pracovníků na jednotlivých akcích. Ke sledované problematice nebyla žádná vzdělávací akce školou evidována. Pracovníci se s tematikou ochrany člověka za mimořádných situací seznamují při poradách a samostudiem.

Škola spolupracuje s hasičským záchranným sborem při vhodných ukázkách jeho činnosti. Na červen 2002 je plánovaná beseda se členy Českého červeného kříže spojená s praktickým nácvikem první pomoci a nábořem žáků do zdravotních hlídek.

Tematika začlenění ochrany člověka za mimořádných situací do vzdělávacího programu je ve škole realizována na velmi dobré úrovni.

Výchova k lidským právům a toleranci

V rámci orientační inspekce byla provedena pilotáž tematické inspekce (*dále TI*) zaměřené na výchovu k lidským právům a toleranci (*dále LP*), která spočívala v analýze podmínek školy pro výchovu k lidským právům, v uskutečnění řízeného rozhovoru se skupinou žáků, s ředitelem školy a v cílené hospitační činnosti.

Vedení školy přistupuje ke sledované problematice systematicky. Prvky výchovy k LP jsou účelně zakomponované ve školním řádu, který vyjadřuje vstřícný postoj vedení školy k žákům i rodičům. Především část „Práva žáků“ je promyšlená. Témata výchovy k demokracii, lidským právům i toleranci jsou začleněna do tematických plánů občanské výchovy i do minimálního preventivního programu, kde jsou rozpracovány náměty i pro ostatní předměty.

Interiéry školy jsou výrazně upravené k výchově k LP. Na chodbě i ve třídách jsou vyvěšeny dokumenty Listina základních práv a svobod a Úmluva o právech dítěte. Vedení školy se zajímá o názory žáků i rodičů a vytváří prostředí pro zpětnou vazbu. Mají možnost diskrétního sdělení problémů, podnětů a připomínek formou schránky důvěry, se kterou pracuje podle stanovených pravidel krizové centrum Arx.

Ve sledovaných hodinách byla kromě jedné výjimky věnována pozornost motivaci žáků, aktivizaci, inspirování žáků k diskusi, vyjadřování osobních názorů a především vytvoření vstřícného, komunikativního prostředí. Dle tematických plánů i zápisů v třídních knihách byly ve všech třídách realizovány tematické celky s cíleně sledovanou problematikou výchovy k lidským právům a toleranci. Tato problematika, výchova k demokracii i respektování kulturních tradic je zařazována i do výuky dalších předmětů.

V rámci TI se uskutečnil řízený rozhovor se skupinou žáků ze tříd druhého stupně. Probíhal v uvolněné, neformální atmosféře, žáci se otevřeně vyjadřovali k probíraným námětům. Byli informováni o základních dokumentech, které se lidskými právy zabývají, uváděli i řadu příkladů z vlastní zkušenosti. Velmi dobře se vyjadřovali k problémům tolerance a soužití s příslušníky minorit i z hlediska přínosu multikulturní výchovy. Příslušníci menšin (slovenské, ukrajinské, romské) necítí ve škole projevy netolerance. Citlivě a objektivně, v souladu s inspekčním zjištěním, hodnotili při rozhovoru žáci i vztahy s učiteli. Kriticky se vyjádřili k postoji a metodám jednoho učitele, výrazně pozitivně hodnotili vztahy především s ředitelem školy.

Ze strany vedení školy je podporováno i další vzdělávání učitelů ve sledované problematice, účastníci předávají nové poznatky a informace ostatním učitelům na pedagogických radách.

Základní škola v Lučanech jako menší příměstská škola byla k pilotáži TI vybrána náhodně a ve sledované oblasti příjemně překvapila.

Přístup vedení školy k problematice výchovy k lidským právům a toleranci je příkladný.

Výchovné poradenství

Funkci výchovného poradce zastává prvním rokem vyučující druhého stupně bez kvalifikačního studia. Zatím se podrobněji seznamuje s danou problematikou a konzultuje své poznatky se zástupkyní ředitele, která tuto funkci zastávala do minulého školního roku. S ostatními pedagogy je v neustálém kontaktu, účastní se provozních porad, souhrnně informuje na pedagogických radách. Na školní rok 2001/2002 má písemně zpracovaný rámcový plán, který není termínovaný ani adresný.

V oblasti profesionální orientace organizuje schůzky s rodiči žáků deváté třídy i se zástupci vybraných středních škol a učilišť. S vycházejícími žáky navštívila burzu škol – Vzdělávání

2001 v Jablonci nad Nisou. Informovanost žáků o možnostech dalšího uplatnění je zajištěna i nástěnkou v kmenové třídě devátého ročníku. Se žáky proběhly v prvním pololetí profitesty, byly nabídnuty i dalším zájemcům z nižších ročníků. Žákům je umožněna návštěva dnů otevřených dveří těch škol, o které mají zájem. O umístění vycházejících žáků si výchovná poradkyně vede písemný přehled. K návštěvě úřadu práce je možno se přihlásit pouze individuálně. Profesní katalogy získala škola v počtu 12 kusů bezplatně.

Spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou je velmi dobrá. Poradna zajišťuje pravidelná setkání výchovných poradců, vyšetřuje žáky s poruchami učení i chování. Pokud zákonní zástupci nepředají výsledky vyšetření výchovné poradkyni, nemůže je zařadit mezi integrované ani diagnostikované, i když je nutné ve výuce tyto okolnosti zohledňovat. Se sedmi integrovanými žáky se postupuje podle individuálních plánů se zaznamenáváním posunu situace. Diagnostikováni jsou další 32 žáci z prvního i druhého stupně. Ve škole působí externě dyslektická asistentka (důchodkyně), absolventka kurzu dyslexie, která ve škole učila. Vede dyslektickou nápravu jednou týdně dvě hodiny s patnácti žáky včetně integrovaných, několik žáků dochází i nepravidelně, podle aktuální potřeby.

Výchovná poradkyně poskytuje informace žákům i rodičům, když potřebují. S rodiči se setkává na třídních schůzkách a dnu otevřených dveří nejen jako výchovný poradce, ale vzhledem k velikosti školy je zároveň třídní učitelkou a ve všech třídách druhého stupně učí. Výběr svých dalších aktivit zaměřila na diagnostiku vztahů v třídním kolektivu. Zkušenosti ze školení promítá do hodin občanské výchovy, kterými si doplňuje úvazek.

Metodičkou prevence byla pověřena vyučující prvního stupně, pro tento stupeň sice nekvalifikovaná, ale vysokoškolsky vzdělaná v oblasti pedagogiky volného času. Problematikou minimální prevence se začala zabývat až v druhém pololetí. Podklady převzala od kolegy z druhého stupně, pověřeného zaškolit se v oblasti výpočetní techniky. Sama již prošla školením protidrogového preventisty.

Minimální preventivní program byl zpracován bývalým metodikem. V minulém školním roce nebyl oficiálně vyhodnocen, i když poznámky autora svědčí o konkrétních výstupech plánovaných akcí. Spolupráce s krizovým centrem Arx pokračuje ať již organizováním besed pro žáky, nebo pravidelným vyhodnocováním odpovědí z „důvěrníčku“ instalovaného ve škole. Metodik prevence má svoji nástěnkou. Zadáváním i vyhodnocováním testů na téma užívání návykových látek na druhém stupni dává podněty nejen třídním učitelům, ale i ostatním pedagogům a rodičům.

Na základě rozhovorů a seznámení se s materiály výchovného poradce a metodika prevence, kteří zahájili v tomto školním roce svoji činnost, hodnotí ČŠI oblast výchovného poradenství i minimální prevence jako velmi dobrou.

Hodnocení oblasti dodržování obecně závazných právních předpisů a norem, které se týkají bezpečnosti a ochrany zdraví (dále jen BOZP) a požární ochrany (dále jen PO) ve vztahu k bezpečnosti žáků.

Oblast BOZP a PO zajišťuje ředitel školy a jeho zástupkyně. Oba absolvovali školení pro vedoucí zaměstnance. Periodické školení zaměstnanců o BOZP a PO bylo provedeno na začátku školního roku 2001/2002. Učitelé odborných předmětů (fyziky a chemie) absolvovali předepsaná školení.

Ve škole je odborně proškolená jedna zaměstnankyně o poskytování první předlékařské pomoci. Traumatologický plán je zpracován a vyvěšen, lékárničky pro poskytnutí první pomoci jsou k dispozici v každé budově.

Záznamy o instruktážích žáků, které se týkají možného ohrožení zdraví a ochrany před požáry, jsou v třídních knihách. Škola nevyžadovala od žáků, kteří se zúčastnili ve školním

roce 2001/02 lyžařského výcviku, potvrzení o seřízení bezpečnostního vázání. Před uskutečněním plaveckého výcviku žáci nedokládali souhlas lékaře.

Prověrka BOZP byla ve školním roce 2001/02 provedena a zjištěné skutečnosti byly zapsány do protokolu.

Školní úrazy jsou evidovány v knihách úrazů, které jsou umístěny ve dvou školních budovách.

Ve sledovaném období, t.j. od začátku školního roku 2001/2002 do data kontroly, nebyl žádný školní úraz odškodněn.

Kontrolou dokumentace technických zařízení bylo zjištěno, že škola nemá k dispozici závěry z aktuální revizní zprávy elektrické instalace a v kartách elektrických spotřebičů není záznam o provedení jejich revize. Tyto nedostatky a závady zjištěné v tělocvičně sokolovny, kde probíhá výuka tělesné výchovy, byly projednány se zřizovatelem.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina ze dne 2. března 1995 Obec Lučany nad Nisou.
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj.: 22 147/2001-21 ze dne 31. července 2001 MŠMT Praha.
- Vzdělávací program Základní škola čj.: 16 847/96-2 a jeho doplňků čj.: 25 018/98-22, Výkaz V3 -01 ze dne 1. října 2001.
- Jmenování do funkce ředitele školy čj.: RKP/707/2001 ze dne 20. června 2001 ČR Okresní úřad Jablonec nad Nisou.
- Kritéria pro přiznání nenárokových složek platu na školní rok 2001/2002 ze dne 6. září 2001, osobní složky zaměstnanců ve školním roce 2001/2002.
- Zápis o upozornění na nedostatky s Obecním úřadem v Lučanech nad Nisou ze dne 27. 5. 2002.
- Zásady o hospodaření s prostředky FKSP a jejich rozpočet na rok 2001 ze dne 13. března 2001, přehled DVPP v roce 2001, přidělené finanční prostředky na DVPP ze dne 30. září 2001 ČR - Okresní úřad – referát školství Jablonec nad Nisou.
- Třídní výkazy a katalogové listy žáků prvních až devátých tříd ve školním roce 2001/2002.
- Udělení výjimky - cizí jazyk - snížení hodinové dotace ze dne 5.9. 2001 čj.: 418/2001/RŠ.
- Plán práce ZŠ Lučany na školní rok 2001/2002, Koncepce ZŠ Lučany n. N. na období 2001- 2004, Plán hlavních akcí na jednotlivé měsíce 2001/2002, týdenní plány, Organizační plán pro školní rok 2001/2002, tematické plány jednotlivých předmětů dle ročníků a učebního plánu ve školním roce 2001/2002.
- Výroční zpráva o činnosti ZŠ Lučany nad Nisou ve školním roce 2000/2001.
- Minimální preventivní program na školní rok 2001/2002, plán výchovného poradce, individuální plány integrovaných žáků, zpráva dyslektického asistenta za školní rok 2001/2002.
- Rozvrhy hodin ve školním roce 2001/2002, třídní knihy hospitovaných tříd ve školním roce 2001/2002, třídní kniha devátého ročníku ve školním roce 2000/2001.
- Vybrané pracovní sešity, sešity, pracovní listy a žákovské knížky žáků hospitovaných tříd.

- Řád školy ze dne 31. 8. 2001, záznamy z provozních porad konaných ve školním roce 2001/2002, zápisy z pedagogických rad ve školním roce 2001/2002.
- Dokument nazvaný "Požadavky na přístavbu školy a úpravy stávající školní budovy" ze 17. 9. 2001, dokument nazvaný "Odpovědnosti pracovníků ve školním roce 2001/2002" ze 4. 9. 2001, rozpis dozorů a pohotovostí ve školním roce 2001/2002.
- Podkladová dokumentace pilotáže TI (záznamové archy řízeného rozhovoru se žáky a s ředitelem školy).
- Vnitřní řád školní družiny při ZŠ v Lučanech z 3. 9. 2001, program činnosti školní družiny - roční plán 2001/2002 platný od 3. 9. 2001, povinnosti vychovatelek z 3. 9. 2001, zápisové lístky do školní družiny, docházkový sešit školní družiny, Přehled výchovně vzdělávací práce školní družiny.
- Hospitační záznamy ČŠI zhlédnutých hodin, podkladová inspekční dokumentace.
- Dotazníky pro rodiče ve všech ročnících prvního a druhého stupně.
- Inspekční zpráva z orientační inspekce č.j.: 085 304/99-5023 ze 14. dubna 1999.
- Evakuační plány ZŠ Lučany nad Nisou včetně plánek evakuace z 3. září 2001 pro jednotlivé objekty školy, požární řád ZŠ Lučany nad Nisou z 1. září 2001, požární poplachové směrnice z 3. září 2001, požární kniha zavedená 3. 11. 1986.
- Osvědčení o absolvování školení BOZP vedoucích zaměstnanců z 31.1. 2002 a 12.10. 2000, osvědčení o absolvování školení PO vedoucích zaměstnanců z 31.12. 2002 a 12. 10. 2000, záznam o provedeném vstupním školení z 3. 9. 2001, záznam o provedeném školení zaměstnanců v BOZ a PO z 3. 5. 2002.
- Osvědčení o odborné způsobilosti v elektrotechnice z 18. 10. 2001, osvědčení o zaškolení k nakládání s chemickými látkami z 19. 6. 2001, protokol o provedení prověrky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci z 9. 5. 2002.
- Knihy úrazů, záznamy o školních úrazech registrovaných ve školním roce 2000/2001 a 2001/2002, přehled o žácích se zdravotním omezením, rozvrh dozoru nad žáky pro první a pro druhý stupeň ZŠ, traumatologický plán, potvrzení o absolvování školení o poskytování první pomoci z 30. 6. 2001.
- Řád školní dílny z 3. 9. 2001a řád cvičné kuchyňky z 3. 9. 2001, revizní zprávy hromosvodů č. 8/97 z 6. 8. 1997, č. 5/97 z 31. 7. 1997 a č. 11/97 z 1. 9. 1997, revizní zprávy elektrické instalace objektů č.p. 570 a 670 z 11. 3. 1997 a objektu č. p.420 z 12. 3. 1997, zpráva o revizi plynového zařízení č. 2000-044 MH-DZ a 2000-044 MH-DZ, zápis o provedení kontroly komínů z 16. 10. 2001.

ZÁVĚR

Výchovně-vzdělávací proces v Základní škole v Lučanech nad Nisou probíhá podle platných učebních dokumentů vzdělávacího programu Základní škola.

V současnosti je škola připravena na zahájení rozsáhlé přístavby k hlavní budově. Stávající zajišťování chodu vyučování ve třech budovách zatěžuje materiální, psychohygienické i personální podmínky výuky, jak bylo již konstatováno předchozí inspekcí, která proběhla ve škole v dubnu roku 1999. Výrazně schází odborné učebny, ostatní materiální vybavení školy umožňuje plnění učebních osnov.

Personální zajištění výuky z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti má průměrnou úroveň. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání vychází celkově z 34 hospitovaných hodin na obou stupních školy.

Většina sledovaných hodin byla velmi dobře připravená, metodicky promyšlená, dostatečně názorná a efektivní, zejména výuka na prvním stupni a společenskovedních předmětů. V hodinách přírodovědných předmětů převažovala frontální výuka, žáci byli málo vedeni k aktivnímu učení a spolupráci. Učitelé žáky pozitivně motivovali, vytvářeli příjemnou pracovní atmosféru, v jednom případě byla vzájemná komunikace narušena kontroverzním chováním a jednáním vyučujícího.

Celkově hodnotí ČŠI kvalitu vzdělávání v úplné základní škole jako průměrnou.

Plánování školy má reálné základy, v organizování je patrná snaha nového ředitele o propracování způsobu fungování chodu školy. Vnitřní i vnější informační systém je funkční, vyhovuje zaměstnancům žákům i rodičům. Ve vedení a motivování pracovníků se projevuje hledání optimálních metod a forem práce. Kontrolní mechanismy mají ještě citelně slabá místa, která vyžadují konkrétní i koncepční řešení.

Celkově hodnotí ČŠI podmínky vzdělávání jako průměrné.

V dalších sledovaných oblastech (tematické inspekce, školní družina, výchovné poradenství) pracuje škola na velmi dobré úrovni.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Alexandra Hanwaldová	v. r.
Členové týmu	Ing. Petr Kadlus	v. r.
Členové týmu	Mgr. Jan Vrabec	v. r.
Členové týmu	PhDr. Václava Vokounová	v. r.
Další zaměstnanci ČŠI	Ivana Kolářová Libuše Škoudlilová	

V Jablonci nad Nisou dne 28. června 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 1.července 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Martin Würz, ředitel školy

v. r.
podpis

Předmětem komplexní inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2002- 07- 15	083 183/02-5100
Zřizovatel	2002- 07- 15	083 182/02-5100

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
15. 7. 2002	083 188/02-5100	Připomínky byly podány.